

הם העדה השלישית בארץ — ואולי הם בעצם הישראלים האמיתיים. הם: חצי אשכנזים, חצי ספרדים. רונית אנטלר מספרת עליהם בסידרה זו: מי הם? עם מי הם מזדהים? איך זה השפיע על חייהם, אהבותיהם, טעמיהם וסיגנונם?

האשכנזים

העדות, או לשתייהן, או אף לא לאחת מהן? האם הם מהווים עדה שלישית בציבור היהודי-ישראלי, או אולי מהווים הם את הישראלים האמיתיים, הסריה-עדה? האם הם תופעה שולית — או אולי מייצגים דווקא הם את עתיד המדינה והחברה הישראלית? על כך ינסו הם עצמם להשיב בעמודים האלה — בסידרה השוכנת בסעם הראשונה אור על חלק חשוב זה של הציבור הישראלי. קוראי העולם הזה: אשכנזים מזמנים לתרום לסידרה עלידי שלחת זיכרונות, אנקדוטות, מחשבות ותמונות שייכים לנושא זה.

מושג חדש נולד בעמודי העולם הזה: האשכנזים. שם זה ניתן לעדה השלישית בציבור היהודי, שאיש אינו מדבר עליה. מדברים על האשכנזים ועל הספרדים. על המילחמות ביניהם. על הפערם ביניהם. על הצורך בהבנה ובהתמיינות ביניהם. אך יש בארץ עדה גדולה, ההולכת וגדלה, של מי שאינם אשכנזים ואינם ספרדים. ליתר דיוק: שהם כאלה וכאלה גם יחד. אותם שנולדו מנישואר-תערובת. האשכנזים-ספרדים, או הספרדים-אשכנזים. אשכנזים או ספרדים? לאן הם שייכים? עם מי הם מזדהים? האם הם שייכים לאחת משתי

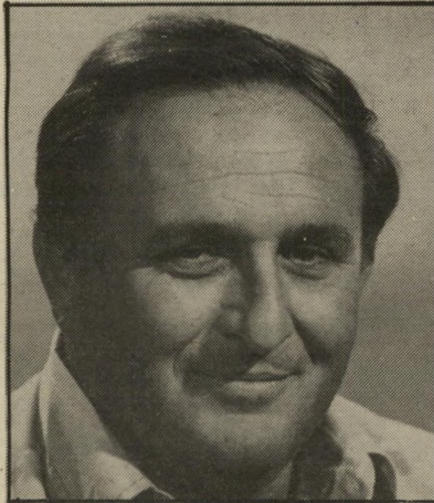
הוא לא היה מרשה שתסע לספרד. אנח' נו התרמנו את ספרד. אביו לא הבין איך האשכנזים נוסעים לגרמניה, ות' מיד היה אומר שזה מפני שהם אשכנז' זים. גוונ-עורו כהה, שיער ראשו תלת' לים לבנים, עיניו כהות, נראה ספרדי ירושלמי. נשא את שושנה, אשכנזיה.

אמו, ציונה לבית וייספיש, נולדה כמאהדשערים. א"ט כהגדרתו — אשכ' ניה טהורה. אביו, מרדכי, נולד בחברון למיש' פחת באג'יו. סבו היה הרב הראשי הספ' רדי של חברון. ס"ט — ספרדי טהור. בכל ילדותו זוכר שהאנשים היו מתבלבלים. ידעו שהוריו הם זוג מעורב, אך הרבה פעמים חשבו שהאמא

נולד בתל-אביב. בן 52. אמו, ציונה טאג'יר, לימים החליפה את שמה לתג'ר, ממישפחת ישעיה הי' רושלמית, ממשפחה מעורבת של כול' גרים, תורכים ועיראקים. אביו, מרדכי, ממשפחה רוסית, ש' עברה למצריים. אביו נולד במצריים. כבית אביו דיברו יידיש, התרבות היתה צרפתית וערבית.

כשהגיעה אמו כמה פעמים לביקור בארץ, אמרה לו תמיד שהיתה מאוד מרוצה אילו התחתן עם ספרדיה טובה. בחורה ממשפחה תורכית טובה. היא לא ראתה בדימיון שלה ספרדיה ממי קום אחר, חוץ מתורכיה, ורצתה למטור אותי ליידיים טובות. שערראשו לבן, עיניו שחורות, עיניים עצובות של ספרדים. הוא

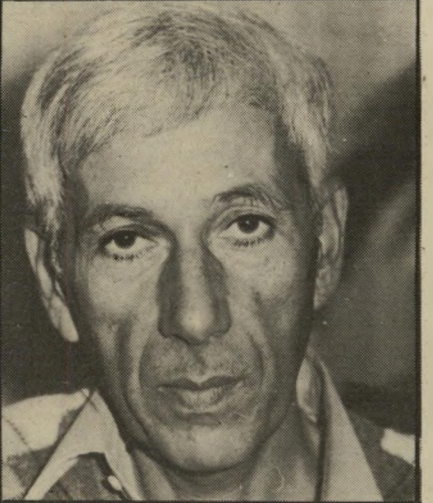
יאל מרקום
עיתונאי ביומן הארץ. נולד בתורכיה. בן 54. הגיע לאיסטנבול עם הוריו. הסב התמי נה כרב הראשי של העדה האשכנזית בתורכיה. אמו, לבנה-לונה, היתה ממשפחה עממית פשוטה של סוחרים, יהודי תור' כיה. הוריו התחתנו בתורכיה. הסבא והי' סכתא האשכנזיים לא אהבו — כלשון המעטה — את השידוך עם הספרדיה. הוריו דיברו כבית צרפתית. עד גיל 10 גדל בתורכיה. או החלי' טו הוריו לשלוח אותו לארץ, עם עי' ליית-הנוער. כאן נשלח לכפר-הנוער הרתי, ליד קיבוץ יגור.

אברהם כ'יעוץ
רוסיה + עיראק ועוד

חיים ברעם
אוקראינה + מארוקו + סוריה

יואל מרקום
אוסטרליה + תורכיה

חווה ארליכמן
סטורנטית. נולדה בישראל. בת 27. אביה נולד בוורשה. בא לארץ בגיל 13, אחרי השואה, והתחנך בירושלים, אצל קרובי-מישפחה. מישפחת הדוק' טור קורץ. אמה, מזל לוי, נולדה בירושלים. הסכתא מצד אמה הגיעה מפרס. בגיל צעיר עברה מישפחת האם לחולון. כבית מדברים רק עברית. חווה שחורת-שיער, עיניים שחורות כהות, גוונ-עורה כהה. נראית מירוחית. רווקה.

ספרדיה והאבא אשכנזי. אמא דיברה קצת ערבית וקצת לאר'ינו. אבא דיבר יידיש וקצת רוסית, מלבד ערבית על בוריה, תורכית ואנגלית. הנגבי גדל בשכונה מעורבת פעמיים. בתפר שבין יהודים וערבים, ובמקום שיש גם ספרדים וגם אשכנזים. שיער ראשו שחור, עיניו בגוון הזית, גוונ-עורו חום כהה. נראה מירוחי. נשא את אילנה, אשכנזיה.

כשהיה ילד, החליטו הוריו לדבר בבית רק עברית. וכך הפסיד את הי' ספניולית, שדיברו בבית אמו, ואת היי' ריש, שדיברו בבית אביו. שיערו חום, עיניו כהות, גוון עורו כהיר. נראה צבר אשכנזי. נשא את אילנה, אשכנזיה.

אומר. גוון פניו כהה, נראה בעל חוות מיוזחת אצילית. נשא את לאה, אשכנזיה, המכשלת את הבמיה הכי טוב בעולם.

ילדות:
יואל מרקום: כילד אני זוכר שתמיד היו מזהירים אותי. כשהייתי הולך לבקר את הסבים האשכנזיים, אמא היתה אומרת לי שאזהר, כי האוכל שלהם נא. וכשהייתי הולך לבקר את הסבים הספרדיים, אבא היה אומר: "תזהר מהאוכל שלהם, הוא מלא שמן". סבא וסכתא האשכנזיים קיבלו את

מירון בנבנישתי
היסטוריון. נולד בירושלים. בן 53. אמו, לאה, נולדה בליטא, עלתה לארץ ב'1925. אביו, רודי, נולד בסלונקי, עלה לי' ארץ ב'1913 כשבא ללמוד בסמינר' למורים בירושלים. נולד בשכונת גאולה בירושלים, גדל בחכיה, שכונה של אשכנזים. אבא וסכתא ספרדים לבנים. כבית דיברו עברית. כשלא רצו שהילדים יבינו, דיברו צרפתית. לא שמע בבית רומאנסות ספרדיות, ולא שירים רוסיים. כשיצא בפעם הראשונה לספרד, אמר לו אביו: "אילו היה סבא כחיים,

דורית הוכמן
ארכיטקטית. נולדה בישראל. בת 32. אמה, שרה כפרה, ילידת שכונת-מר' מורק התימנית ברחובות. אביה יליד צ'כוסלובקיה, הגיע לי' ארץ עם אחיו אחרי מילחמת-העולם השניה. היה באושוויץ. הוריה התחתנו ועברו לגור בעיר-הייקים, נהריה. גרושה מיוסי מירוחי, אשכנזי. אמו מפתח-תיקוה, אביו ממשפחת מירוחי מחברון. לרורית שיער שחור עבות, עיניים שחורות גדולות, גוונ-עורה כהה. נרי' אית מירוחית.

חיים ברעם
עיתונאי. בן 45. אמו, גראציה, נולדה בכירות וגדלה ברובע המוסלמי בעיר העתיקה. אביה מוגרבי (מארוקאי), שנולד ביפו למיש' פחת אלקיים. אמה חלבית. אביו, משה, שרה-עבודה לשעבר, הגיע לארץ מאוקראינה. נולד וגדל בירושלים. בבית הוריו דיברו רק עברית. אצל הסכתא מצד אמו דיברו ערבית. המושג ממשפחה קשור אצלו יותר בחלק הספרדי מאשר בחלק האשכנזי. "היה יותר נעים. לא היו צריכים להיר' דיע מראש שמגיעים, ותמיד היה אוכל טוב מוכן". גוונ-עורו לבן, שיערו שחור, עיניו כחולות. נראה אשכנזי לכל דבר. גרוש משולה, אשכנזיה.

כמה הם?
מנתוני השנתון הסטטיסטי-טי של 1985 מתברר, כי 23.9 אחוז מכלל הזוגות שנישאו בשנה שעברה היו זוגות מעור' רבים. דובר הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, דויד נוימן, קובע כי נתוני הלישכה אינם כוללים חתנים או כלות ילידי-הארץ, אשר גם אביהם נולד בארץ. דור שני או יותר. למיכך ברור ששיעור נישוי-אי-התערובת בשנים האחר' רונות עולה על 25 אחוז מכלל הנישואין היהודיים, שכן ל-גבי הצברים-בני-צברים אין נתונים לגבי השתייכותם הע' דתית. בני נישואי-התערובת הם העדה השלישית בארץ. עדת האשכנזים. זהו גזע מיוחד הקורא לעצמו "הצ'חצי". בין השאר דיבר העולם הזה עם יואל מרקוס, חיים ברעם, אברהם כ'יעוץ, דורית הוכמן, חיים הנגבי, מירון בנבנישתי, חווה ארליכמן, החבורה האשכנזית ה-זאת הגיבה על שאלת הזהות, התייחסה למוצא ההורים, סיפרה על הילדות, על על-בונות - אם היו - והציעה מי' תרון לבעיית העדות בארץ.